

Lederne Søfarts Årsberetning 2023-24

Tabet af DRO1- og DRO2-overenskomsterne: *En udfordring vendt til erfaring*

Da vi mødtes til generalforsamlingen sidste år ved denne tid, stod vi i den situation, at vi skulle i gang med en retssag mod Danske Rederier om DRO1 og DRO2-overenskomsterne.

De fleste af jer kender forhistorien, men for kort at summere op var situationen den, at det i efteråret 2022 blev annonceret, at rederiforeningen ved indgangen til 2023 ville slå de to arbejdsgiverforeninger (DRO1 og DRO2) sammen, hvilket blandet andet ville medføre, at der kun skulle forhandles én samlet overenskomst for danske navigatører på området. Her blev Lederne Søfart, til trods for at have varetaget DRO2 i mands minde og repræsentere ca. 80 % Danmarks navigatører, fravalgt som fremtidig forhandlingspartner til fordel for Dansk Metal. Vi forsøgte ihærdigt at komme i forhandlinger om håndteringen af sagen med Danske Rederier, men de afviste vores ønske om dialog. Dette fandt vi kritisabelt, da fremgangsmåden var i strid med, hvad man tidligere havde set på det danske arbejdsmarked, og da den ville resultere i, at størstedelen af Danmarks navigatører ville stå uden for indflydelse på deres løn- og arbejdsforhold. Da vores opråb ikke blev hørt, afholdt bestyrelsen en afstemning blandt medlemmerne om, hvorvidt vi skulle gå i konflikt eller ej. Et flertal stemte for at strejke, men bestyrelsen fandt det alligevel uetisk at gennemføre en konflikt, da kun omkring en tredjedel af de stemmeberettigede havde stemt. Bestyrelsen søgte derfor juridisk hjælp for at finde et alternativ, og efter en professionel vurdering af, at vi havde en god sag, gik vi til sidst i Arbejdsretten.

Vores påstande lød: 1) at Danske Rederier skulle erstatte bruddet på overenskomsten med en bod, 2) at den mellem parterne gældende overenskomst skulle fortsætte med at være gældende, indtil der blev ført forhandlinger 3) at Lederne Søfart var den eneste forhandlingsberettigede organisation for navigatører indenfor vores dækningsområder. Der blev lagt et stort arbejde i at forberede sagen, hvor der blev afholdt to retsmøder med indkaldte vidner. Herefter trak de tre højesteretsdommere, der skulle dømme i sagen, sig tilbage for at overveje juraen i sagen, og efter næsten en måned blev der desværre afsagt den kendelse, at vi ikke fik medhold i nogle af punkterne. På den baggrund kan man – i det, der er blevet kaldt bagklogskabens ulideligt klare lys – sige, at det var en stor fejl, at vi brugte ressourcer på sagen. I bestyrelsen holder vi dog fast i, at det var det rigtige at gøre, da vi mener, det var det rigtige overfor medlemmerne at afsøge alle muligheder for at beholde

overenskomsterne. Det lykkedes ikke, men vi forsøgte med de midler, vi fandt, var de rigtige. Og alt andet lige håber vi, at det på trods af retssagen vil lykkes at skabe et stærkere fremtidigt samarbejde i det maritime, hvor arbejdstageren fremover sættes i centrum.

Selvom sagen ikke resulterede i det ønskede udfald, havde den også – sammen med de øvrige udfordringer, vi var igennem på det tidspunkt - den effekt, at den gav en stærkere intern samhørighed i sekretariatet, som gjorde det lettere at håndtere udfordringerne sideløbende med den daglige drift, så øvrige arbejdsområder ikke blev påvirket for meget i krisetiden. En øvelse, vi vil forsøge at holde fast i og forbedre i fremtiden.

Skift fra Lederne til Serviceforbundet: *Fra restriktioner til uafhængighed*

I starten af 2023 oplevede vi, at samarbejdet med Lederne Hovedorganisation blev en hindring for vores selvstændighed i forhold til at handle i konflikter såsom DRO1- og DRO2-sagen. I Lederne Søfart er vi ikke interesserede i et samarbejde, der går på tværs af vores muligheder for at skabe bedre vilkår for vores medlemmer, og da Lederne samtidig ønskede at afbryde samarbejdet med os, begyndte bestyrelsen at se efter alternative samarbejdspartnere, som sekretariatet minutitøst analyserede. Målet var at bruge fortidens erfaringer til at styre uden om samarbejdspartnere, hvor vores identitet og selvbestemmelse kunne trues, mens vores økonomiske bæredygtighed skulle forbedres, og medlemsfordelene øges.

Arbejdet førte til, at der blev afholdt en ekstraordinær generalforsamling, hvor medlemmernes ønsker til det nye samarbejde blev hørt. Efter denne blev andre muligheder for nye samarbejdspartnere draget ind i billedet og undersøgt, og efter lange overvejelser nåede bestyrelsen frem til, at vi stod os bedst ved at indlede et samarbejde med Serviceforbundet, som vi derfor indgik et samarbejde med fra d. 1. februar 2024. Senere i dag skal vi stemme om de vedtægtsændringer, der hænger sammen med skiftet fra at være en del af Lederne og til at samarbejde med Serviceforbundet, og det er vores håb, at vi i den forbindelse kan vedtage, at vi tager vores gode gamle navn *Søfartens Ledere* tilbage.

I samarbejdet med Serviceforbundet opnår vi fuld autonomi, og derfor vil vores drift ikke blive udfordret af interessekonflikter, som hos Lederne. Vi beholder naturligvis vores egne vedtægter,

overenskomster og eksterne samarbejdspartnere efter overflytningen. Samarbejdet giver os en bred vifte af ressourcer, der sikrer foreningens eksistens og muliggør fremtidig vækst. Blandt andet slipper vi for opstartsomkostninger, mens vi får juridisk hjælp, adgang til socialrådgivere, marketingassistance til at rekruttere nye medlemmer, sparring til fastholdelsesinitiativer, adgang til avancerede digitale løsninger, økonomisk rådgivning samt hjælp til budget og bogholderi i foreningen, lokaler og bedre IT-udstyr. Ligeledes giver samarbejdet bestyrelsesmedlemmer og tillidsvalgte adgang til en grunduddannelse, netværksdannelse samt en række populære tværfaglige kurser, der højner deres faglighed. Alt ovenstående kan vi nu tilbyde jer medlemmer til et fornuftigt kontingent.

Chikane til søs blev sat på dagsordenen: *Et mere sikkert og attraktivt maritimt miljø skabes*

Vores kamp for at få omfanget og karakteren af chikane og mobning til søs belyst begyndte allerede i 2018 med nye mærkesager om anti-diskrimination og adskillige opråb til sektoren. Indsatsen mødte dog udfordringer, da der kun var ganske få episoder, der havde fået tilstrækkelig omtale i medierne, og der manglede ekstern opbakning omkring problemet. I kølvandet på endnu en række krænkelsessager omkring sommeren 2022 lykkedes det dog foreningen at få vores opråb på mediernes dagsorden. Vi stod fast på, at problemet måtte være endnu større, end det umiddelbart virkede, og at ofrene ikke havde redskaberne til at undgå og håndtere chikane og mobning, hvilket tilsyneladende også gjaldt de ansvarlige i det maritime – eller her var det måske snarere viljen, der manglede. Under alle omstændigheder fik sagen effektiv presseomtale hos bl.a. Politiken, SCMNews, Søfart, Maritime Denmark, Danmarks Marineforening og DR, hvilket igen førte til, at politikerne reagerede.

Erhvervsministeren besluttede, at der skulle igangsættes en dybdegående undersøgelse af krænkelse til søs. Den blev i første omgang udskudt, da der blev udskrevet valg, men efter valget besluttede den nye erhvervsminister, at den skulle genoptages, og der blev derfor udarbejdet en historisk omfattende rapport af forskere på SDU - med Lederne Søfart tæt integreret i processen. Undersøgelsen bekræftede desværre vores frygt. Ca. 17 % af respondenterne har oplevet mobning på arbejdspladsen, 11 % har været udsat for chikane og sektorens proceshåndtering på området bliver stærkt kritiseret.

Rapportens kedelige resultater understregede problemets omfang og karakter i så høj grad, at vores ønsker om forebyggende tiltag i forhold til mobning og chikane til søs blev tilgodeset. Blandt andet iværksættes whistleblowerordninger, serviceeftersyn af reglerne for psykisk arbejdsmiljø til søs og en årlig statusrunde på effekten og implementeringen af tiltagene, hvilket vi ser som et stort skridt i den rigtige retning. Herudover vil vi forsøge at bruge undersøgelsen som løftestang til at påvirke de ansvarshavende inden for maritim uddannelse og træning til at blive mere proaktive på området. Dette vil vi også bakke op om internationalt i bl.a. IMO og ITF, hvor problemet allerede er på dagsordenen - f.eks. i revisionen af STCW-konventionen, da problemet desværre ikke begrænser sig til den danske flåde.

Bestyrelsen fik ny formand og næstformand: *Et indefra-syn kombineret med ny ekspertise*

Foråret 2023 bød også på et formandsfarvel fra Jens Marquard Sørensen, der blev far for anden gang og ønskede mere tid til familien, samt at næstformand Jens Lundgaard ligeledes udtrådte af bestyrelsen. Foreningen takker dem for indsatsen og ønsker begge alt det bedste fremover. På formandsposten sagde vi i stedet goddag til det mangeårige og velkendte bestyrelsesmedlem, Sven Thormod, mens næstformandsposten blev besat af styrmand Barbara Weinschenck fra Svitzer. Sven har en lang karriere til søs og har været aktiv i bestyrelsen i over et årti. Han har således været dybt involveret i foreningen længe før samarbejdet med Lederne og har derfor gode forudsætninger for at kunne evaluere og handle ud fra vores historik og de fejltrin, som foreningen har taget førhen, og som den skal undgå fremadrettet. Barbara er ny i bestyrelsen og har en unik profil, idet hun foruden skibsførereksamen også har studeret kultur og kommunikation, hvilket kan bidrage til at forbedre foreningens kommunikation. Foreningen er taknemmelig for, at Sven og Barbara har påtaget sig deres krævende roller midt i en omfattende omstrukturering og tumult krisetid, hvor arbejdsbyrden i foreningen har været særligt stor.

Flere medlemsaktiviteter på dagsordenen: *Et lærerigt år med vigtig indsigt fra medlemmerne*

Et vigtigt mål for foreningen i 2023 var at øge antallet af medlemsmøder, da den uformelle dialog i trygge rum giver os en langt mere værdifuld indsigt i det enkelte medlems behov i forhold til, hvad der er muligt i større forsamlinger og til konferencer. På trods af årets udfordringer, herunder retssagen og udtrædelsen fra Lederne, som krævede betydelige ressourcer og tid, lykkedes det os i

det forgangne år at nå rundt til Frederikshavn, Aarhus, Esbjerg, Svendborg, Marstal, København og Rønne. Ligeledes var vi repræsenteret ved dimissionerne på Marstal Navigationsskole, SIMAC og Skagen Skipperskole, hvor vi overrakte præmier til morgendagens blå Danmark.

Møderne har lært os, at den personlige relation er kernen i at have en god kontaktflade med medlemmerne. Derfor vil det personlige møde, i øjenhøjde med alle slags medlemmer, fortsat indgå som et omdrejningspunkt i vores sejlplan for fremtiden. Vores samarbejde hos Serviceforbundet udvider vores mulighed for dette, da vi herigennem har fået adgang til forbundets lokalkontorer rundt omkring i landet, hvorfra vi løbende vil være til stede til både at få uopfordrede besøg og deltage i lokale arrangementer. Her ser vi frem til at se jer til en konstruktiv dialog.

Nye kurser for tillidsvalgte: *Medlemmer kan nu løfte deres kompetenceniveau gratis*

Samarbejdet med Serviceforbundet betyder, at tillidsvalgte, herunder bestyrelsesmedlemmer og tillidsrepræsentanter, gratis kan uddanne sig og udbygge netværk via Serviceforbundets grunduddannelse og tværfaglige kurser. Flere af vores medlemmer har allerede draget fordel af disse initiativer, og deres positive tilbagemeldinger bekræfter værdien af samarbejdet. Der bliver særligt lagt vægt på, at underviserne i Serviceforbundet, i modsætning til undervisere i mange lignende tilbud, udelukkende har de tværfaglige kurser som beskæftigelse, hvilket kan mærkes på deres professionalisme.

For at nuancere undervisningen og tilpasse den til vores komplekse virkelighed, trækkes der også på eksterne relationer på tværs af brancher og organisationer, hvilket kan give sparring i forhold til uforudsete og alternative scenarier, der ikke nødvendigvis er branchespecifikke eller traditionelle. Medlemmerne har også meldt positivt tilbage om kursernes dynamik, hvor meddeltagerne generelt har været motiverede ildsjæle, der var åbne for at dele ud af deres erfaring og lære at tænke udenfor boksen i fællesskab. Kampen for ordentlige ansættelsesforhold og et godt arbejdsmiljø handler jo ikke kun om at løse de udfordringer, der opstår her og nu, men også om at være orienteret om de problemer, der eksisterer eller har eksisteret på netværkets arbejdspladser, så tillidsvalgte kan foregribe lignende udfordringer på deres egne områder. På kurset får medlemmerne værktøjer til netop dette og til at løfte deres roller som tillidsvalgte i flok.

Nye medarbejdere i sekretariatet: *En er gået – to nye er kommet til*

Året har budt på enkelte udskiftninger i sekretariatet:

Politisk konsulent Mai Valentin Nielsen har fået nyt job i Forsvarsministeriet.

Morten Egholm Andersen, der tidligere arbejdede freelance som redaktør af vores fagblad, er nu blevet ansat som kommunikationschef.

Heidi Joy Brinch er ansat som administrativ koordinator og skal blandt andet tage sig af medlemskontakt og intern proceshåndtering.

Studertermedhjælper Victoria Valentin Olsen skal blandt andet tage sig af de sektorspecifikke juridiske udfordringer, vores medlemmer sidder med.

Vi siger tak til Mai for hendes indsats og ønsker de nye medarbejdere velkomne.